سادات، سوپا نهێنیەکەی ئەردۆغان

سەروەر پێنجوێنی

توێژەر لە بەشی توێژینەوەی ناوەندی ڕۆشنگەریی چاودێر

پوختە

بابەتی ئەم توێژینەوەیە؛ کۆمپانیای "سادات"ی تورکیە، ڕووکار "واجهة"ی یاسایی و ئاشکرای میلیشایەکی ڕێکخراوی چەکدار، کە سەرۆکی تورکیا (ر. ت. ئەردۆغان) بۆ خۆی ئاڕاستەی دەکات، و ڕۆڵی باڵی شارراوەی ئەردۆغان لە خۆرهەڵاتی ناوەڕاست و ئەورۆپا دەگێڕێت، و نوسخەیەکی تری ڕەسمیی ڕێکخراوی داعش دەنوێنێت بە بەرگ و دیباجەی یاساییەوە، و سوپایەکی نهێنی و گوێڕایەڵی لەبریی سوپایەکی فەرمی کە جێی متمانەی نیە پێکەوەناوە، و دەیشیپارێزێت لە هەر چاودێرییەکی پەرلەمان و یاسا. هەروەها ڕۆڵی ئەم کۆمپانیا تایبەتە لە ڕاهێنان و مەشقپێکردن و تەیارکردن و پیتاکدارکردنی گرووپگەلێکی توندڕەو لە خۆرهەڵاتی ناوەڕاست و ئەورۆپا، بە فەرمانی ڕاستەوخۆی ڕاوێژکاری ئەردۆغان بۆ کاروباری سوپا (عەدنان تانریڤێردی) و بەڕێوەبردنی کوڕەکەیەوە.

کلیلەوشەکان: سادات، تانریڤێردی، "سوپا نهێنیەکەی ئەردۆغان"، "میلیشاکەی ئەردۆغان"، "گاردی شۆڕشی تورکی"، "بلاکوەتەری تورکیا".

ناو و بەرگی یاسایی

"سادات"، یاخود "صادات" SADAT، و ناوی تەواوی "صادات بۆ ڕاوێژکاریی بەرگریی نێودەوڵەتی" ("صادات للاستشارات الدفاعية الدولية" SADAT International Defense Consultancy) (و بە تورکی SADAT Uluslararası Savunma Danışmanlık)، و ناوی تەواوی بە تورکی:

SADAT Uluslararası Savunma Danışmanlık İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.

واتە "کۆمپانیای صاداتی نێودەڵەتیی پشکدار: بۆ ڕاوێژکاریی بەرگری و ئاوەدانکاری و پیشەسازی و بازرگانی"، بەو شێوەیەی لە پێگەی خۆیان لە ئینتەرنێت بە عەرەبی دایانناوەتەوە: "شركة صادات للاستشارات الدفاعية والإنشاءات والصناعة والتجارة الدولية المساهمة" (SADAT Savunma). لێرەدا A.Ş. کورتکراوەی anonim şirketی تورکیە کە بەرامبەری ئەوەیە لە بریتانیا پێی دەوترێت "کۆمپانیای

سنووورداری گشتی" public limited company، و بە عەرەبی پێی دەوترێت "کۆمپانیای پشکداری گشتی" ("شرکة مساهة عامة").

لۆگۆی کۆمپانیای سادات

پێناسەی تەواوی کۆمپانیاکە

لە پێناسەی کۆمپانیاکەدا لە پێگەی خۆیان لە ئینتەرنێت هاتووە دەڵێت: کۆمپانیای "صادات" یەکەم کۆمپانیا و تاکە کۆمپانیایە لە تورکیا کە ڕاژەی ڕاوێژکاری و ڕاهێنانی سەربازی لە بواری بەرگریی نێودەوڵەتیدا دابین دەکات. و دەڵێت: ئەم کۆمپانیایە لەلایەن ٢٣ ئەفسەر و ژمارەیەکی تر ئەفسەری خانەنشینەوە لە چەندین یەکەی هێزە چەکدارەکانی تورکیا دامەزراوە، بە سەرۆکایەتیی سەرتیپی خانەنشین عەدنان تانریڤێردی، و کۆمپانیا لەو کاتەوە دەستی بە کارەکانی کردووە، دوای ئەوەی دامەزرانی ڕاگەیەنرا، لە ڕۆژنامەی فەرمیدا ڕۆژی ٢٨ی شوباتی ٢٠١٢ بە ژمارە ٨٠١٥ (SADAT Savunma).

پێناسەی پێگەی ڕەسمیی کۆمپانیاکە لە ئینتەرنێتدا ڕاژەکانی لە سێ بواری سەرەکیدا دیاری دەکات: ڕاوێژکاری "استشارات" Danışmanlık، و ڕاهێنان "تدریب" Eğitim، و پێتاکدارکردن "إمداد" İkmal (SADAT Savunma). لێرەدا "ڕاوێژکاری" ڕێنمایی ستراتیجیی جەنگ و کێشمەکێشی چەکداریەکان دەگرێتەوە، و "ڕاهێنان"یش ئامادەکردنی سەربازی و مەشقپێکردنە بۆ ئەندامان و جەنگاوەرانی گرووپەکان و هەر هێزێکی هاوشێوە بۆ مەیدانی جەنگ و کێشمەکێش و ڕاهێنانیان کەسەر ئۆپەراسیۆنی هێزە تایبەتەکان و جەنگی ناتەقلیدی، و لەژێر ناوی "پێتاکدارکردن"یشدا چەکی جۆراوجۆر و پێداویستیی سەربازی دەفرۆشن (SADAT Savunma. UndercoverInfo 201).

بارەگای سەرەکیی کۆمپانیاکە

بەو شێوەیە کۆمپانیاکە خۆی پێشکەش دەکات و دەناسێنێت، بەڵام ئەمە تەنها ڕووکارێکی یاسایی ئاشکرایە و لە ناوەڕۆکدا ئەوەی دەگوزەرێت شتێکی ترە، و ئەوەی کۆمپانیاکە لە ناونیشاندا بە "بەرگری" ناوی بردووە لە واقیعدا؛ ئەو قەڵاچۆکردن و پاکسازیەیە کە دوای هەوڵی کوودەتاکەی ساڵی ٢٠١٦ حوکوومەتی ئەکەپە ئەنجامیدا دژی هەموو نەیارەکانی لەناوخۆی تورکیادا، و ئەو دەستتێوەردان و دەستڕۆیشتوییەی ڕژێمی تورکیایە لە وڵاتانی ناوچەدا (سمیر ٢٠٢٠)، بە پشتگیری و بزواندنی گرووپە توندڕەوەکان لە گۆڕەپانی کێشمەکێشە خوێناویەکانی ناوچەکە و بەتایبەتی وڵاتانی عەرەبی و بەهارە عەرەبیە قەیراناویەکان و کێشمەکێشی فیلەستینی-ئیسرائیلی و ئەو ناوچانەی وڵاتانی دەوروبەری تورکیا و هەتاکوو باکووری ئەفریقا کە ڕژێمی تورکی چاوی لەسەریانە و پرۆژەی وەبەرهێنانی تێیاندا هەیە و بە هاوکاریی پاشکۆکانی نیازی بەکەڵکهێنانی دەرامەتە سروشتیەکانیانی هەیە.

دامەزرێنەر، و باکگراوندی دامەزراندن

دامەزرێنەر و یەکەم بەڕێوەبەری ئەم کۆمپانیایە؛ سەرتیپ "عمید"ی تورکیی خانەنشین (عەدنان تانریڤێردی Adnan Tanrıverdi (١٩٤٤-)ـە، ناسراو لەلای دەوروبەرەکەی خۆی بە "عەدنان پاشا" Adnan Paşa. ناوبراو ساڵی ١٩٩٧ ڕیزەکانی سوپای بەجێهێشت، دوای ئەوەی گەیشتبووە پلەی سەرۆکی هێزە تایبەتەکانی تورکیا، و لە ئەنجامی چالاکیە ئیسلامگەراییەکانی لە کار خرا (کیو بوست 2018). لەم بارەیەوە (ئەحمەد یاڤوز) Ahmet Yavuz، ئەفسەری پێشووی سوپای تورکیا، ناوبراوی بە "دوژمنی ئەتاتورک" وەسف کردووە، و وتوویوتی لەکارخرانی لە سوپا شتێکی چاوەڕوانکراو بوو (MEMRI 2018).

سەرتیپ "عمید"ی تورکیی خانەنشین (عەدنان تانریڤێردی)

دوابەدوای هەوڵی کوودەتا لە تورکیا ساڵی ٢٠١٦، ئەردۆغان تانریڤێردیی وەکوو ڕاوێژکاری خۆی بۆ کاروباری سوپای تورکیا دیاریکرد، و کوڕەکەی، (ئەلی کامیل مێلیهـ تانریڤێردی Ali Kamil Melih Tanrıverdi (یان ـ بەکورتی ـ "مەلیح تانریڤێردی" Melih Tanrıverdi)، بووە لێپرسراوی بەڕێوەبردنی کۆمپانیای سادات (کیو بوست 2018)، و لە تویتەر بە شانازیەوە نووسیویەتی کە CEOی SADAT Defenseـە. لە کاتێکدا، وەکوو ڕۆژنامەنووسی تورک (چیدەم تۆکەر) باسی دەکات، تەنها سێ ڕۆژ دوای هەوڵی کوودەتاکە، تانریڤێردی بە یاڤوز ئۆغهان Yavuz Oğhan لە ئێزگەی RS FM دەڵێت: "هیچ پەیوەندییەکی ئۆرگانیمان لەگەڵ میت و دەوڵەت نیە" MİT ve devletle organik bağlantımız yok، کەچی هەر دوای ماوەیەکی کورت بەسەر هەوڵی کوودەتادا لە کورسیی ڕیزی پێشەوەی دەوڵەتەکەدا دانیشت! (Toker 2016).

عەدنان تانریڤێردی، بەڕێوەبەری یەکەمی سادات

ئەمەش لە کاتێکدا کە ئەفسەری زۆر بەتواناتر و شارەزاتر و بەئەزموونتر هەن کە ڕاهێنانی باشتریان بینیوە لەناو هێزەکانی سوپادا، بەڵام ئەردۆغان بەتایبەت تانریڤێردی لە خۆی نزیک دەکاتەوە کە پێشتریش پەیوەندیی بەهێزی لەگەڵی هەبووە، و دەکرێتە ڕاوێژکارێکی گەورەی سەربازی و ئاسایشیی ئەردۆغان (غانمي 2020).

المسعودي ٢٠٢٠)، و ناکرێت سەرنج لەوەش نەدرێت کە ئەمە لەدوای بڕیاری هەڵوەشاندنەوەی (لیوای پاسەوانیی سەرۆکایەتی Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı)، هات، کە ئەم بڕیارەش دوا-بە-دوای هەوڵی کوودەتاکەی ١٥ی تەمووز بوو (Toker 2016)، کە بەشێکی تاوانی هەوڵی کوودەتاکەی ١٦ی تەمووزی ٢٠١٦ خرایە ملی ئەندامانی ئەم لیوایە و شۆڕبوونەوەی ڕێکخراوەکەی فەتحوڵڵا گولەن بە ناویدا، کە زمانی سیاسیی ڕەسمیی تورکیا بە FETÖ ناوی دەهێنێت کە ئەمەش یانی "ڕێکخراوی تێرۆریستیی گولەنی" Fethullahçı Terör Örgütü. بەم شێوەیەش ئەردۆغان لیوای پاسەوانیی سەرۆکایەتیی هەڵوەشاندەوە (کە خۆی ١٩٢٠ دامەزراوە) و سادات و تانریڤێردیی خستە جێی وەکوو ڕاوێژکار و وەکوو لینکی ڕاستەوخۆی لەگەڵ سادات.

لوتکەیەکی ئاسایشی دەوڵەت، بە سەرۆکایەتیی ئەردۆغان و ئامادەبوونی سەرۆکی وەزیران و جێگرەکەی و وەزیری بەرگری و سەرۆکی هەواڵگریی تورکی، تایبەت بە ئۆپەراسیۆنی تورکی بۆسەر عەفرین، کە تانریڤێردییش تێیدا بەشدار بوو، ٢٠١٨/١/٢٣.

و هەر تانریڤێردی بوو کە هەموارکردنەوەی یاساکانی لە تورکیا بۆ ئەردۆغان پێشنیار کرد بۆ ئەوەی ڕێگە بدرێت بە کۆمپانیا تایبەتەکانی بواری ئاسایش دەستکراوەیی و بواری هەڵسووڕانی زیاتریان هەبێت لە بواری چەکداری و ئامادەباشیی سەربازی لە داهاتوودا، و هەر ئەم بەرگ و پەردە یاساییە سازکراوە بوو کە لەژێریدا توانرا ئەم کۆمپانیایە بە فەرمانی ئەردۆغان ساڵی ٢٠١٢ دابمەزرێنرێت (UndercoverInfo 2016. المسعودي ٢٠٢٠).

CHAWDER Enlightenment Center© | Research Department

ئەردۆغان، لە سەردان و بەخشینی خەڵاتێکدا لە کاخی دۆڵمەباغچە،
بە یاوەریی وەفدێک کە لە تانریڤێردی و کەسانی تر پێکدەهات. ٢٠١١/٢/٢٠

ئیتر بە بەرچاوی ئاژانسەکانی جیهانەوە ئەندامانی چەکداری کۆمپانیای سادات لە گەرمەی هەوڵی کوودەتاکەدا ئامادە و چالاک و لە جووڵەدا بوون لە گۆڕەپانەکەدا (غانمي 2020)، و لە گەرمەی سەرکەوتکردنی نەیارامی گومانلێکراو لە بەشداریی هەوڵی کوودەتاکەدا، ئەندامانی چەکداری "گاردی شۆڕش"ی ئەردۆغان کە لە کۆمپانیای سادات و میلیشیاکانی ئەکەپە پێکدێت بە چاکەتی پۆلیسەوە دەردەکەوتن و پلەدار و ئەندامانی گومانلێکراوی سوپایان دەستگیر دەکرد، بە چاکەتی پۆلیسەوە بۆ ئەوەی وەکوو پۆلیس دەربکەون، بەڵام ئەوەی ئاشکرای دەکردن ڕیشیان بوو لە کاتێکدا بەپێی یاسا کارمەند و ئەندامی هێزەکانی سوپا و پۆلیس بۆی نیە ڕیش دابنێت.

CHAWDER Enlightenment Center© | Research Department

هەندێک لەو وێنانەی ساڵی ٢٠١٦ بڵاوبوونەوە، کە ئەندامانی چەکداری "گاردی شۆڕش"ی ئەردۆغان پێشان دەدەن کە پلەدارەکانی سوپا دەستگیر دەکەن

دواتریش یەکێک لە ئەرکەکانی سادات ڕاهێنان و مەشقپێکردنی گەنجانی حیزبی ئەکەپەیە بۆ ئەوەی بتوانن لە کاتی پێویستدا ڕۆڵی میلیشیا و گرووپی چەکدار و ئاژاوەگێری ئاراستەکراو ببینن (غانمي 2020). سەرباری ئەوەی ئەرکێکی تریان بریتیە لە ڕاهێنانی پۆلیس و بەتایبەتی پۆلیسی قەڵاچۆکردنی ئاژاوەگێری بۆ سەرکوتکردنی هەر یاخیبوونێک (UndercoverInfo 2016)، واتە بەم شێوەیە ڕۆڵی "تەوروەشێنی"ی

ڕەسمییش دەبینن، وەکوو ئەوەی لەژێر سایەی ڕژێمی سووریادا بینیمان بۆ پارێزگاریکردن لە دەسەڵات لە بەرامبەری خۆپێشاندەران.

ئەندامانی سەرەکی

ئەو کاتەی کە کۆمپانیای سادات دامەزرا، ئەندامانی بۆردی بەڕێوەبردنەکەی ئەمانە بوون :(UndercoverInfo 2016)

سەرتیپ جەنەڕاڵ (عەدان تانریڤێردی)، وەکوو سەرۆک.
سەرهەنگ پرۆفیسۆر (د. محەمەد زەلکا Mehmet Zelka)، وەکوو جێگری سەرۆک.
فڕۆکەوانی هێزی ئاسمانی، و سەرهەنگ (خەلوق یڵدرم Haluk Yildirim)، وەکوو ئەندام.
ئەندازیاری ئەلکترۆنی (ا. ک. مەلیهـ تانریڤێردی)، کوڕی سەرۆک، وەکوو ئەندام.

ئەندامانی سەرەکیی سادات

باکگراوند و ئامانجی ئیسلامی

هەر لە سەرەتاوە سەرنج دەدەین؛ عەدنان تانریڤێردی کاتێك ـ خۆی و ٢٣ ئەفسەری خانەنشین ـ ساڵی ١٩٩٧ ڕیزەکانی سوپای بەجێهێشتووە، لە ئەنجامی چالاکیە ئیسلامگەراییەکانی لە کار خراوە (کیو بوست 2018)، و ئەو ئەفسەرانەیشی دوایی لە کۆپانیای ساداتدا کردە لێپرسراوی مەشق و ڕاهێنان (غانمي 2020). ئیتر تانریڤێردی هەر لە سەرەتاوە ئامانج و شێوازی کاری خۆی دیاریکردبوو، و ژمارەیەك لەو ئیسلامیانەی کە بە هۆی چالاکیی ئیسلامگەراییەوە لە سوپا دەرکرابوون لەژێر فەرمان و سەرپەرشتیی خۆیدا کۆکردەوە. بۆیە سادات هەر لە سەرەتای دامەزرانیەوە تەنها کۆمپانیایەکی ڕاوێژکاری نەبوو، بەڵکوو کار و ئامانجی زۆر لەوە گەورەتری لە خۆ گرتووە (کیو بوست 2018). تانریڤێردی بۆ خۆی لە بەیاننامەی پێگەی کۆمپانیاکەدا لە ئینتەرنێت نووسیویەتی: "سادات بۆ هاوکاریی جیهانی ئیسلامی دامەزرێنراوە، بۆ ئەوەی بگاتە ئەو ئاستە لوتکەیەی کە گونجاو بێت لەگەڵ بارودۆخی دەوڵەتانی ئیسلامی، بۆ ئەوەی ئەم دەوڵەتە ئیسلامیانە چارەنووسی خۆیان لە ڕیزی هێزە گەورەکاندا بەدیبهێنن" (کیو بوست 2018). بە هەمان شێوە لەژێر ناونیشانی "ئەرکمان" Misyonumuz لە پێگەی کۆمپانیاکەدا لە ئینتەرنێت نووسراوە: "ئەرکەکانی کۆمپانیای سادات: "ڕێکخستنی هێزە چەکدارەکان و هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ لەسەر ئاستی نێودەوڵەتی، و پێشکەشکردنی ڕاوێژکاریی ستراتیجی لە بواری ئاسایشی ناوخۆ و ڕاژەگەلی تایبەت بە بوارت مەشق و ڕاهێنان و پیتاکدارکردنی سەربازی ئاسایشی ناوخۆ، و سازکردنی ژینگەیەکی هاوکاری لەنێوان دەوڵەتە ئیسلامیەکاندا لە بواری بەرگری و پیشەسازیەکانی بەرگریدا، و هاوکاریی جیهانی ئیسلامی بۆ ئەوەی ببێتە هێزێکی سەربازیی

پشتبەخۆبەستوو بۆ ئەوەی جێگەی خۆی لەنێوان دەوڵەتە گەورەکانی جیهاندا بگرێت" (SADAT, Misyonumuz).

هەروەها لەژێر ناونیشانی "صادات، بۆ ڕاوێژکاریی بەرگریی نێودەوڵەتی، بۆچی؟"، تانریڤێردی هۆکار و باکگراوندی دامەزراندنی سادات ڕاڤە دەکات کە وەکوو بەرامبەرێک و وەڵامێک بۆ ئەو هەموو کۆمپانیای ڕاوێژکاریی بەرگریی تایبەتە کە "ئیمپێریالیزمی خۆرئاوایی" کۆنترۆڵیان دەکات و دەیانجووڵێنێت، دامەزراوە، و لە دواییدا دەنووسێت: "کاتێکیش چەند دەوڵەتێکی ئیسلامیی دۆست پێویستییان بە کارمەندی سەربازیی خاوەن ئەزموون لە هێزگەلێکی چەکداری خاوەن داب‌ونەریتی ڕیشەدار هەبوو، بۆ دامەزراندن و مەشق و ئامادەباشیی هێزە سەربازیەکانیان؛ ئەمە سەرەکیشا بۆ دامەزراندنی کۆمپانیای سادات، بە ئامانجی ئەوەی ئەم دەوڵەتە ئیسلامیانە دامەزراوەیەکی وەکوو سادات ببیننەوە کە بەرژەوەندیە نیشتمانیەکانیان و بەرژەوەندیەکانی جیهانی ئیسلامیی هاوبەش لە ڕیزی پێشەوەدا بهێڵێتەوە..."، و دەڵێت: "تورکیا ڕاژەی بواری مەشق و ڕاوێژکاری و پیتاکدارکردن پێشکەشی ٢٢ دەوڵەتی ئیسلامیی دۆست دەکات. بەڵام ناتوانێت وەڵامی هەموو پێویستیەکانی بواری بەرگری بۆ ٦ی دەوڵەتی ئیسلامی بداتەوە"، و دەڵێت کە ئەم کۆپانیایە "لەلایەن ٢٣ پشکداری دامەزرێنەی پێشکەوتوو و بە پشتگیریی ٦٣ ئەفسەری فەرماندار و ئەفسەری ڕیز، دامەزرێنراوە، کە لە قۆناغی جۆراوجۆردا خزمەتی سەربازیان لە هێزە چەکدارەکانی تورکیادا کردووە، و ڕێزی هەست‌وسۆزی ئایینیی دەوڵەتان ئیسلامییان لایە، و ئەمەش بە ئامانجی پێشکەش‌کردنی ڕاژە لە بوارە پێویستەکاندا، و بەشداری‌کردن لە پێکهێنانی ناوەندێکی هاوکاریی بەرگری و هاوکاری لە پیشەسازیەکانی بەرگریدا لەنێوان دەوڵەتانی ئیسلامیدا، و خزمەتی هاوپەیمانیی ئیسلامی، و ڕێگرتن لە ناچاربوون بە پەنابردن بۆ دەوڵەتانی ئیمپێریالیی هەڵگری بیری خاچپەرستی" (SADAT, Neden?).

تانریڤێردی ساڵی ٢٠٠٤یش لێدوانی دابوو کە "ناتۆ ئامرازێکە بە دەستی ئیمپێریالیزمی ئەمەریکاییەوە کە لەلایەن یەهوودەوە کۆنترۆڵ دەکرێت" و ئیتر "بۆچی ئێمە لە ناتۆ بین؟" (٢٥ی حەزیرانی ٢٠٠٤). و لەو دواییانەش لە ڕۆژنامەیەکی تورکیدا ڕای‌گەیاندووە کە ئامانج و ئەرکی کۆمپانای سادات بریتیە لە "دەستنیشان‌کردنی ئەو مەترسیانەی کە هەڕەشە لە جیهانی ئیسلامی دەکەن" (المسعودي ٢٠٢٠). بەم شێوەیە، وەکوو خاتوونی ڕۆژنامەنووس (چیدەم تۆکەر) Çiğdem Toker (کە پێشتر لە ڕۆژنامەی "جومهورییەت" Cumhuriyet و ئێستەش لە ڕۆژنامەی "سۆزجو" Sözcü، دەنووسێت)، دەڵێت؛ تانریڤێردی دابین‌کردنی ڕاهێنانی جەنگاوەری بۆ دەوڵەت و قەوارە ئیسلامیەکانی خستووەتە ئەستۆی خۆی (Toker 2016).

پانتایی چالاکیەکانی کۆمپانیای سادات، کە هەموو جیهانی ئیسلامی و وڵاتانی موسوڵمانشین دەگرێتەوە، بەپێی "دید و تێڕوانینمان" Vizyonumuzی ڕەسمیی کۆمپانیا خۆی بەو شێوەیەی لە پێگە ئینتەرنێتیەکەی پێشان دراوە

بەپێی توێژینەوەکانی سەنتەری ستۆکهۆڵم بۆ ئازادیەکان Stockholm Center for Freedom، تورکیا بووەتە پەناگەیەکی بێ‌ترس بۆ گرووپە توندڕەوەکان، بە قاعیدە و بەرەی نوصرە و ڕێکخستنی داعشەوە، کە لە

خاکی تورکیادا کاری ڕێکخستن و ڕاگرتنی شەڕکەر و پارەدارکردن و دابینکردنی هاوکاریی لۆجیستی و چەک و پێداویستیی سەربازی، بە یارمەتیی "باڵی شەیتانیی وەکوو کۆمپانیای سادات" بە گوزارشی سەنتەرەکە (المسعودي ٢٠٢٠). بەپێی ڕاپۆرتێکیش کە پەیمانگای (گەیتستۆن) Gatestone Institute بۆ توێژینەوەکانی سیاسەتی ئەمەریکایی ئامادەی کردووە، بە ناونیشانی "سوپای گەنجانی نهێنیی تایبەت بە ئەردۆغان" Erdogan's Private Youth Army،کۆمپانای سادات لە ڕێگەی ئەوەی ناویان ناوە "لقەکانی گەنجان" ئامانجەکانی ئەردۆغان دەهێنێتە دی، کە کۆمپانیاکە ١٥٠٠ لقی لە مزگەوتەکانی تورکیادا کردووەتەوە بۆ کۆکردنەوەی گەنج، جگە لەوەی لە مزگەوتەکانی وڵاتانی ناوەڕاستی ئاسیایش گەنجیان کۆکردووەتەوە، دوای پەروەردکردنی فیکرییان لەلایەن مامۆستا ئیخوانیەکانەوە، و بڕیاریان وایە هەتا ساڵی ٢٠٢١ ٢٠ هەزار مزگەوتی تریش بکرێنە لقی گەنجان، و بەخشەکە بەم جۆرە کە لە کۆتاییدا بگاتە ٤٥ هەزار مزگەوت کە لقی ئامادەکردنی گەنجانیان تێدا بێت. و ڕاپۆرتەکە دەڵێت چاودێران ترسی ئەوەیان هەیە ئەم "لقانەی گەنجان" لە کۆتاییدا ببنە "میلیشیای مزگەوتەکان" کە سەر بە ئەردۆغان و حیزبەکەی بێت، هەر وەکوو ڕێکخراوی "گەنجانی هیتلەر"ی سەر بە حیزبی نازی لە ئاڵەمانیا (Bekdil 2016. المسعودي ٢٠٢٠).

باکگراوند و پاڵنەر و ئامانجی ئیسلامیی کۆمپانیای سادات و خودی عەدنان تانریڤێردی بە ڕادەیەکە کە تانریڤێردی لە سەرەتای ئەمساڵدا بە ئاشکرا ـ و ڕاگەیاندن گواستیەوە ـ لە کۆنگرەیەکی ئیسلامیدا ("کۆنگرەی یەکگرتنی ئیسلامی "İslâm Birliği'nin Kongresi) لێدوانی دا کە کۆمپانیاکەی ڕێگە خۆش دەکات و جیهان ئامادە دەکات بۆ هاتنی (مەهدی) [کە کەسێتیی فریادڕەسیی موسوڵمانانە و مرۆڤی موسوڵمان بڕوای وایە لە ئاییندەدا دەوڵەتێکی ئیسلامیی جیهانی بۆ موسوڵمانان دادەمەزرێنێت کە داهاتووی جیهانی لەژێر دەستدا دەبێت هەتا نزیکی کۆتایی ڕۆژگار]. ئەم لێدوانە شتی زۆری دەرخست لە خەیاڵگە و فانتاسیای پشتی دامەزراندن و چالاکیی کۆمپانیای وەکوو سادات و بەڵکوو کاری هاوبەشی لەگەڵ ئەردۆغان، کە لە ڕای گشتی و ڕاگەیاندندا و دوای هەڵوێستی بژاردەی سیاسی و ڕۆشنبیری زۆر لەسەری کەوت، بۆیە دوای چەند هەفتەیەک لە ڕۆژنامەی "جومهورییەت"دا (لە ڕاپۆرتەکەیدا بە ناونیشانی "ڕاوێژکاری کۆشک عەدنان تانریڤێردی، کە دەیوت 'مەهدی بەڕێوەیە'، دەستی لە کار کێشایەوە") دەرکەوت کە ڕایگەیاند لە ڕاوێژکاریی سەرۆک و دەستلەکاردەکێشێتەوە، گوایە بە هۆی تەمەنی زۆریەوە، و لە باکگراوندی ئەو هەڵمەتی "ناوزڕاندن"ـەی کراوەتە سەری، و وتی کە سەرۆکیش دەستلەکاردەکێشانەوەکەی لێ وەرگرتووە (Cumhuriyet 2020)، کە وا دیارە سەرۆک خۆی ناچاری کردووە.

ئیخوان

لەژێر ڕۆشنایی پەیوەندیە سیاسی و ئابووریەکان و هاوئامانجیە سیاسی و ستراتیجیەکانی نێوان ئەردۆغان و پارتیە سیاسیەکەی "ئەکەپە"، و دەوڵەتی قەطەر، و ڕێکخستنی نێودەوڵەتیی ئیخوان و ڕێکخستنە ئیخوانیەکان لە میصر و سووریا و قەطەر و شوێنانی تر و ڕووکارە میدیایی و ئابووری و چەکداریەکانیان؛ شتێکی چاوەڕوانکراوە کۆمپانیای سادات لە ئامانج و ئەجێنداکانی ئەم سێ کوچکەیەدا (ئەردۆغان-ئیخوان-قەطەر) ڕۆڵی کارای هەبێت. لەم چەند ساڵەی ڕابردوودا ئیخوان و هاوپەیمانە سیاسیەکانیان گەورەترین نەخشە و گەمەیان بۆ گەیشتنە دەسەڵاتی ئیسلامیی ڕەها لە میصر و سووریا و لیبیا و تورکیا و هەتاکوو هەندێك وڵات و هەرێمی موسوڵمانشینی تورکزمان لە ناوەڕاستی ئاسیا، و لەو پێناوەدا هەموو جۆرە هۆکار و ڕێگەیەکیان گرتووەتە بەر، و لەم چوارچێوەیەدا کۆمپانیای سادات وەکوو دابینکەری ڕاوێژ و ڕاهێنان و مەشقی سەربازی و چەک و پێداویستیی ڕووبەڕووبوونەوە و کێشمەکێشی چەکداری، ڕۆڵێکی سەرەکیی هەبووە.

تانریڤێردی بۆ خۆی لە ڕۆژنامەیەکی تورکیدا ڕۆڵی کۆمپانیاکەی لە ڕاهێنانی میلیشیاکانی ناسراو بە "سوپای سووریایی ئازاد" ("الجيش السوري الحر")، کە ئێستە پێی دەوترێت "سوپای نیشتمانیی سووریا" ("الجيش الوطني السوري")، ئاشکرا کردووە، کە ئەندامانی دەنێررێن بۆ شەڕ لە لیبیا، و ئاشکرای کردووە کە ئەم سوپا "نیشتمانی"ـەی سووریا تاکە "باڵی چەکداری ئیخوان موسلیمین"ـە (المسعودي ٢٠٢٠).

بەپێی بەدواداچوونی پەیمانگای (گەیتستۆن)یش، ئیخوان کاری کۆکردنەوەی ئەو گەنجانەیان لە مزگەوتەکاندا لە خۆ گرتووە، بۆ ئەوەی ئامادە بکرێن بۆ ناردنیان بۆ گۆڕەپانی کارە تێرۆریستیەکانیان، و لە ڕێگەی ئەم میلیشیا چەکدارانەیشەوە سادات کار دەکات بۆ دامەزراندنی ئەوەی پێی دەڵێن کۆمەڵەی "ئۆسمانلی

ئۆجاکلەر"(المسعودي ٢٠٢٠). دیارە ڕژێمی ئەکەپە زیاد لە کار و فرمانێکی بەم هەموو هەڵسووڕاوەی ئیخوان ڕاسپاردووە کە لە تورکیا ڕایگرتوون و داڵدەی داون!

ڕۆڵی سادات لە جەنگی ناوخۆی سووریا
ڕاهێنانی داعش و ڕێکخراوە تیرۆریستیەکانی تر

زانیاری و هەواڵی ئاژانسەکان هەموویان ئاماژە بۆ ئەوە دەکەن کە کۆمپانیای سادات ڕاستەوخۆ لە جەنگی ناوخۆی سووریادا تێوەگلاوە و یاریکەرێکی کارای ئەو گۆڕەپانەیە، و ئەو هێزیە کە مەشق و ڕاهێنانی گرووپە چەکدارەکانی دژ بە ڕژێمی ئەسەد و سەر بە ئەجێندای ئەردۆغان لە ئەستۆ گرتووە، بەتایبەتی ئەوانەیان کە باڵ و ڕووکاری سەربازیی ئیخوان موسلیمین و عەرەبی سوننی و تورکمانی سوننین (غانمي 2020). ئەو ڕاپۆرتانەی لەسەر ڕووداوەکانی جەنگی ناوخۆی سووریا بڵاودەبوونەوە ئاماژەیان بۆ ڕۆڵی کۆمپانیاکە دەکرد لە مەشق و ڕاهێنان بە جەنگاوەرانی ڕێکخستنی داعش لە سەربازگەگەلێکی سەر بە کۆمپانیا (کیو بوست 2018).

ڕۆڵی سادات لە لیبیا

کۆمەڵێک ڕاپۆرت ئاماژە بە ڕۆڵی بەردەوام زیادی کۆمپانیای سادات دەکەن لە دەستەوەردانی تورکیا لە کاروباری لیبیا بۆ دابینکردنی بەرژەوەندیە ئابووریەکانی و تەما و چاوبڕینی لە دەرامەتە سروشتیەکانی، ئەوەش لە ڕێگەی پشتگیری و کار بۆ بەرژەوەندیی حوکوومەتی (الوفاق)ی لیبیایی پاشکۆی سیاسەتەکانی تورکیا و ڕێکخستنی نێودەوڵەتیی ئیخوان، بە پێشکەشکردنی ڕێنمایی و ڕاوێژکاریی سەربازی بەو حوکوومەتە و ڕۆڵی تری وەکوو پاراستنی کەسێتی و بەرپرسەکان و دامودەزگاکان (المسعودي ٢٠٢٠). ئیتر لەژێر ناوی هاوکاریکردنی حوکوومەتی (الوفاق) هەژموونی خۆی و باڵە سەربازی و ڕاوێژکاریەکانی خۆی بەسەر کەرتە گرنگەکانی بەڕێوەبردن و ئابووریی لیبیادا دەسەپێنێت (المسعودي ٢٠٢٠). ئەوەش دوای ئیمزاکردنی "ڕێکەوتنی هاوکاریی ئاسایشی و سەربازی" هات، لەنێوان ئەردۆغان و (فايز السراج) سەرۆکی حوکوومەتی (الوفاق)ی لیبیایی، ١٦ی تیشرینی دووەمی ٢٠١٩ (غانمي 2020). جا یەکێک لە بەندەکانی ڕێککەوتنەکە ئەوە دەچەسپێنێت کە شێوەی هاوکاریی نێوان هەردوو لا ئەوەش دەگرێتەوە کە "هەر لایەک دەستە و ئەندامگەلی مەدەنیی سەر بە دامەزراوەی ئاسایشی بۆ لاکەی تر بنێت"، کە ئەردۆغان بە پشتبەستن بەم خاڵە بەرگ و دیباجەیەکی یاسایی بۆ ناردنی شەڕکەر و ڕاوێژکاری ئاسایشی بۆ لیبیا لەلایەن کۆمپانیای ساداتەوە سازکرد، ئەوەش بۆ پشتیوانیی هێزەکانی حوکوومەتی (الوفاق) و فرمانەکەیان کە ڕێگرتنە لە پێشڕەویی سوپای نیشتمانیی لیبیا بەرەو تەرابلوسی پایتەخت (غانمي 2020).

ئۆپۆزیسیۆنی تورکیا، کە بەپێچەوانەوەی ئەردۆغانەوە پشتگیریی سەرکردەی سەربازیی لیبیایی (خەلیفە حەفتەر) دەکەن، پەردەیان لەسەر ئەجێنداکانی ئەردۆغان و لە لیبیا و ڕۆڵی کۆمپانیای سادات لە پاراستنی نەخشە و بەرژەوەندیەکانی هەڵماڵی، و تیشکیان خستە سەر کاری سادات لە بواری پیشەسازی و بازاڕی چەکوچۆڵیشدا (المسعودي ٢٠٢٠). و هەر لەم بارەیەوە سەرتیپ (خالد المحجوب)، سەرکردە لە سوپای نیشتمانیی لیبیایی، بەپێی ڕاپۆرتێکی "العربية" زانیاریی داوە لەسەر چالاکی و جووڵەی گومانایی کۆمپانیاکە لە ناوخۆی لیبیادا، بەتایبەتی هێنانی شەڕکەری کرێگرتەی سووریایی و بیانیی تر بۆ لیبیا، مامەڵەکانی هێنانی ئەم شەڕکەرە کرێگرتانە ڕێکدەخات و لەسەر هەر یەکێکیان هەقدەستی خۆی وەردەگرێت و ئەمەش هەمووی لە گەنجینەی دەوڵەتی لیبیا دابین دەکرێت، و ئینجا مەشقپێکردنیان و چەکدارکردنیان، و چالاکیی هەواڵگریی بۆ تورکیا ئەنجام دەدات، و ڕۆڵی پشتیوان بۆ میلیشیاکانی سەر بە هێزەکانی حوکوومەتی (الوفاق) دەبینێت، و دەڵێت کە کۆمپانیا سەرمایەگوزاری و وەبەرهێنانی زۆر لە جەنگی ناوخۆی لیبیادا دەکات، و ڕۆڵی ناوبەینکار و بریکار دەگێڕێت بۆ ڕێکخستنی مامەڵەی کڕین و فرۆشی چەک و پێداویستیی سەربازی لەنێوان کۆمپانیای تایبەتمەندی تورکی و حوکوومەتی (الوفاق) لەبەرامبەری ڕێژەیەک لە قازانجەکان (غانمي 2020. المسعودي ٢٠٢٠).

بەپێی کۆمەڵێک ڕاپۆرت، و لەمانە ڕاپۆرتێکی سەنتەری ستۆکهۆڵم بۆ ئازادیەکان، کۆمپانیای سادات ڕۆڵی ناوبەینکاری بینیوە بۆ هێنانی شەڕکەری لیبیایی لە ناوخۆ و دەرەوەی لیبیاوە بۆناو ڕیزەکانی ڕێکخستنی

CHAWDER Enlightenment Center© | Research Department

داعش، و بەرامبەر هەر شەڕکەرێکیش کە بەشداریی شەڕ بووبێت لە ڕیزەکانی ئەو ڕێکخستنەدا هەقدەست "عمولة"ێکی بە بڕی ١٠٠٠ دۆلار وەرگرتووە، و بۆ ڕاکێشانی ئەم شەڕکەرانەش ئۆفەری سەرنجڕاکێشی خستووەتە بەردەمیان، و مووچەیەکی مانگانەی بە بڕی ٢٠٠٠ دۆلار بۆ هەر شەڕکەرێکی لیبیایی کە بچێتە ڕیزەکانی داعش و قاعیدەوە بڕیوەتەوە (المسعودي ٢٠٢٠).

لە ڕۆژنامەنووسیی جیهانیدا

ڕۆژنامەنووسیی جیهانی چەند ناوێکی لە سادات ناوە، لەمانە: "سوپا نهێنیەکەی ئەردۆغان" Erdoğan's secret army، "سوپای سێبەری ئەردۆغان" Erdogan's Shadow Army، "میلیشاکەی ئەردۆغان" Erdogan's militia، "گاردی شۆڕش"ی تورکی Turkish revolutionary guard وەك شوبهاندنێك بە "گاردی شۆڕش" ("سپاه پاسداران انقلاب اسلامی")ی کۆماری ئیسلامیی ئێران (و درێژبوونەوەکانی لە عێراق و لوبنان)، "بلاکوەتەری تورکیا" Turkey's Blackwater، و بەم شێوەیە دەچووێنرێت بە کۆمپانیای سەربازیی تایبەتی ئەمەریکایی "بلاکوەتەر" Blackwater (کە لە ٢٠١٢وە ناوەکەی کراوە بە Academi) کە ناوبانگێکی خراپی هەیە، و هەروەها دەچووێنرێت بە ڕێکخراوی نیمچە-نیزامیی ڕووسیی "ڤاگنەر" یاخود "گرووپی ڤاگنەر" Wagner Group (بە ڕووسی Группа Вагнера) کە ئەمیش کۆمپانیایەکی سەربازیی تایبەتە و ناوبانگێکی خراپی هەیە بەوەی لە گەلێک کێشمەکێشی چەکداریی دەرەوەی ڕووسیادا بەشداریی کردووە (وەکوو بەشداریی شەڕی ناوخۆی سووریا بە پاڵ ڕژێمی سووریاوە، ساڵانی ٢٠١٤-٢٠١٥). ئەم ناوانەش لەژێر ڕۆشنایی چالاکیە سەربازیەکانی کۆمپانیاکە لە ناوەوە و دەرەوەی تورکیا، و کارکردنی بە سەرپەرشتیی ڕژێمی تورکی، و بەڕێوەبردنی کەمپگەلی ڕاهێنان و مەشقپێکردن کە پارێزاون لە هەموو پشکنینێك هەتاکوو لەلایەن دەسەڵاتە حکوومیەکانی تورکیاوە (کیو بوست 2018).

بۆیە ڕۆژنامە خۆرئاواییەکان پرسیارگەلێکی زۆریان ورووژاند سەربارەت بە کۆمپانیای سادات و ئەو ڕۆڵەی دەیگێڕێت.

مایکڵ ڕووبن Michael Rubin، توێژەری سیاسی، لە "پەیمانگای توێژینەوەیی سیاسەتی گشتیی "ئەمێریکان ئینتەرپرایز" American Enterprise Institute (AEI)ی ئەمەریکایی، وتارێکی بە ناونیشانی "ئایا سادات بووەتە گاردی شۆڕشی تایبەت بە ئەردۆغان؟" Has SADAT become Erdogan’s Revolutionary Guards?، ناوبراو لە وتارەکەیدا دەڵێت: سادات بە دابینکردنی ڕاهێنانی سەربازی لە ناوخۆی تورکیا دەستی هەڵنەگرتووە، بەڵکوو ڕاهێنان و ئامادەکاری دەکات بۆ گرووپە توندڕەو و تیرۆریستەکانی وەکوو داعش لە سووریا. ڕووبن ئەوەیشی دووپات کردەوە کە حکوومەتی تورکیا ڕەتی کردووەتەوە ڕێگە بدات بە ئەندامانی پارلەمانی تورکیا لە کەمپەکانی ڕاهێنانی سەر بە کۆمپانیاکە پشکنین بکەن. هەر لەو وتارەدا ڕووبن ئەوەشی ڕوونکردەوە کە چەند بەرپرسێکی ئەورۆپایی نیگەرانیی قووڵی خۆیان لە ئاستی چالاکیەکانی کۆمپانیاکە دەربڕیوە کە گرووپگەلێك لە ئەورۆپا و ناوەڕاستی ئاسیا ڕادەهێنن و هێز و میلیشیایان لێ سازدەکەن، و ئەم چالاکیانە دەگەنە ناوچەگەلی وەکوو چیچان و تاجیکستان و کازاخستان و شوێنی تریش (Rubin 2017).

ڕۆژنامەی "فۆرین پۆلەسی" Foreign Policyی ئەمەریکاییش ڕاپۆرتێکی تایبەتی لەسەر سادات بڵاوکردەوە، بە ناونیشانی "قەڵاچۆکاریی دوای کوودەتا لە تورکیا، و سوپا تایبەتەکەی ئەردۆغان" Turkey’s Post-Coup Purge and Erdogan’s Private Army، تێیدا هاتووە کە: کۆمپانیاکە تەنها خواستەکانی ئەردۆغان لە سیاسەتی ناوخۆی تورکیادا بەجێناهێنێت، بەڵکوو ئامانجی گەورەتری خۆی لە جیهانی ئیسلامیدا ڕادەگەیەنێت، و ـ دەڵێت ـ سادات لە سووریا لە ساڵی ٢٠١٢وە ئۆپەراسیۆنەکانی جێبەجێ دەکات، کە ڕاهێنان و ئامادەباشی بە ئەندامانی ژمارەیەك میلیشیا هەڵسووڕاوەکانی کێشمەکێشە چەکدارەکانی ناوچەکە کردووە، و ـ بەپێی ڕاپۆرتەکە ـ ئەردۆغان لە داهاتوودا لەگەڵ کێشەی گەورە ڕووبەڕوو دەبێتەوە دوای ئەوەی دوو سەربازگە و دوو سەنگەری لەناو سوپای تورکیدا خولقاندووە"(Jacinto 2017).

"پلاتفۆرمی داد و ئاشتی" Platform for Peace and Justice (PPJ)ی ئەورۆپایی کە بە چاودێری و ڕاپۆرت بایەخدەدات بە ڕەوتی بوارەکانی ئاشتی و دادپەروەری و دیموکراسی و سەروەریی یاسا ومافەکانی مرۆڤ، لەگەڵ بایەخی چڕتر بە تورکیا، ئەمیش ڕاپۆرتێکی تیروتەسەلی لەبارەی (سادات)ـەوە

بڵاوکردووەتەوە، بە ناونیشانی "میلیشیا نهێنیەکەی ئەردۆغان: سادات" :Erdogan's Private Militia Sadat، کە تێیدا هاتووە دەڵێت: "دوای ئەوەی ڕژێم لە تورکیا مستی خۆی لە گەلی تورکیا گیر کرد؛ سەرۆک ئەردۆغان لە مانگی تەمموزی ڕابردوودا کاری کرد بۆ فراوانکردنی دەسەڵات و دەستکراوەیی بەپێی دەستوور، و سوپایەکی نوێ، یان - وردتر بڵێین - میلیشیایەکی تایبەت بە خۆی دروست کرد. ئەم میلیشیایە کاری کردووە بۆ بەجێگەیاندنی ئامانج و خواستەکانی ئەردۆغان لە هەردوو گۆڕەپانی ناوچەیی و نێودەوڵەتیدا، لە بەرگێکی یاساییدا وەکوو کۆمپانیایەکی ڕاوێژکاریی بەرگری کە کاری بریتیە لە پێشکەشکردنی ڕاژەی ڕاهێنانی سەربازی لەسەر ئاستی ناوخۆیی و هەرێمایەتی، و چەکی جۆربەجۆر دەفرۆشێت، سەرباری پێشکەشکردنی ڕاژەی ڕاوێژکاری بە ژمارەکی ڕێکخستنی نێودەوڵەتی" (Yellinek 2018).

لە ڕاگەیاندنی ناوخۆیی تورکیادا

شایەنی ئاماژەیە پێش ڕۆژنامەنووسە جیهانیەکانیش؛ ڕۆژنامەنووسە تورکە بێلایەن و نارەزاکان، لەسەر فایلی سادات و بوونی بە گاردێکی تایبەت بە دەست ئەردۆغانەوە و بە تۆڕێکی تاوانکاریی ڕێکخراوی نێودەوڵەتی نووسیویانە و هۆشیارییان داوە، و هەر زانیاری و سەرەداوەکانی سەرچاوەکانی ناوخۆیە کە بەرچاوڕۆشنییان داوە بە ڕۆژنامەنووسە جیهانیەکان. لەوانە ڕۆژنامەنووس (چیدەم تۆکەر)، کە لە وتارێکیدا لە ڕۆژنامەی "جومهورییەت"، بە ناونیشانی "ئەردۆغان لیوایەکی پاسەوانی بۆ خۆی دادەمەزرێنێت" Erdoğan kendine muhafız alayı kuruyor (Toker 2016). هەروەها هەواڵدەرێکی تورک کە وا دیارە پلەدار و نزیک بێت لە سەنتەری دەسەڵاتەوە، کە بە ناوی خوازراو دەستبەجێ هەواڵ و زانیاریە نهێنیەکانی دزە پێ دەکرد، بە ناوی هەژماری "فوئاد عەونی" Fuat Avni لە تویتەر (هەرچەند لەم دواییانە چەند کەسێک، بە ناوەکانی Harun Simavi و Erdal Güven وSemin Sezerer، لەسەر ئەم کەیسە لە دادگا سزا دران، و ئەمەش نیشانەی ئەوەیە کە زانیاریەکان ورد و نزیک بوون لە ڕووداوە نهێنیەکان خۆیانەوە)، کە لە هەمان کاتیشدا چەند پێگەیەکی ئینتەرنێت تایبەت بە دزەپێکردنی هەواڵ و نهێنی زانیاریەکانی بڵاودەکردەوە، لەمانە پێگەی UndercoverInfo (کە پێشتر ئەم پێگەیە لە کاتی خۆیدا ڕۆڵی تورکیای لە چەکدارکردنی داعشدا ئاشکرا کردووە، سەرباری ئاشکراکردنی هێزەکانی "ڕێکخراوی هەواڵگریی جەندرمە" JİTEMی نهێنی ڕابەر و ئەندامە چالاکەکانی ئۆپۆزیسیۆنیان غافڵکوژ کردووە)، کە لە ڕاپۆرتێکدا بە ناونیشانی "گرووپە غافڵکوژە نهێنیەکانی ئەردۆغان، و پەیوەندیدار لەگەڵ داعش، لەلایەن سەرچاوەی ناوخۆییەوە ئاشکرا کران" Erdogan's secret assassin squads, with links to ISIS, exposed by insider، زانیاریەکانی هەواڵدەرە تورکەکە هەر ئەو کاتە ئاشکرای کردووە کە کۆمپانیایەکی ڕاوێژکاریی بەرگری ڕێکخراوێکی چەکداری نهێنییە مەشق پێ کردووە و ئامادە کردووە بۆ ئەوەی ببنە سوپایەک کە جێی هێزە چەکدارە ڕەسمیەکانی تورکیا TSK بگرێتەوە و هێرشی خوێناوی بە فەرمانی ئەردۆغان ئەنجام بدات دژی کوردەکان، وەکوو چۆن پێشتر ڕاهێنانیان بە میلیشیاکانی داعشیش کردووە (UndercoverInfo 2016). سەرچاوەکە وتوویەتی: کۆمپانیای سادات لە سەرەتاوە کاری مەشق و ڕاهێنانی بۆ ئەندامانی داعش کردووە، بەڵام کاتێک دەزگا هەواڵگریەکانی خۆرئاوا پێیان زانیوە وازی لەوە هێناوە (UndercoverInfo 2016). "فوئاد عەونی" هەر ئەو کاتە ئەوەشی ئاشکرا کردووە کە کۆمپانیاکە دواتر گەنج و هەرزەکارەکانی لقەکانی گەنجان لە ڕێکخستنەکانی حیزبی ئەکەپە ڕاهێناوە و مەشق پێ کردووە، سەرباری گرووپەکانی ناونراو بە "ئۆسمانلی ئۆجاکلەری" Osmanlı Ocakları [دەقاودەق 'وەجاخی عوسمانی' یان 'ئاگردانی عوسمانی' وەکوو هێمایەک بۆ کەلەپووری تورکی-ئیسلامیی عوسمانی، و میلیشیایەکە کە ئەندامەکانی پشتگیری سەرسەختی ئەردۆغانن وەکوو ڕابەرێکی نەو-عوسمانی]، بۆ ئەوەی بکوژی ئامادە بن بۆ هەر هێرشێکی خوێناوی پێیان بسپێررێت لە ناوخۆ و دەرەوەی تورکیادا (UndercoverInfo 2016). هەواڵدەرە نهێنیەکە، دەربارەی ئەم ڕێکخراوە چەکدارە نهێنیەکەی کە سادات دروستی کردووە و مەترسیی ئەوەی لێ دەکرێت کە ببێتە هۆکاری هەڵگیرسانی شەڕێکی ناوخۆیی لە تورکیا (بەڵکوو شەڕێکی ناوخۆیی بێدەنگ یان خاوەن بەرگی یاسایی بە کردەوە هەڵگیرساندووە، بە بیانووی بەسزاگەیاندنی کوودەتاچییەکان و بە تۆمەتی حازری تیرۆریستبوون)، وتوویەتی: "ئەو کەس و ڕێکخراوانەی کە دژی نەرسیستەکە (مەبەستی؛ ئەردۆغان) قسە دەکەن؛ تەنها

ئەوەندە نیە کە دادگایی دەکرێن و سزا دەدرێن، بەڵکوو لەلایەن ئەم ڕێکخراوە چەکدارە نهێنیەوە دەکرێنە ئامانج" (UndercoverInfo 2016).

هەڵوێستی ئۆپۆزیسیۆنی تورکیا

ئەم پەیوەندیە ڕاستەوخۆیەی نێوان ئەردۆغان و بەڕێوەبەری کۆمپانیای سادات و چالاکیە گوماناویەکانی لە ناوخۆی تورکیا و دەرەوەیدا؛ ناڕەزایی و بەرهەڵستیی بەرەی ئۆپۆزیسیۆنی بەرامبەر ئەردۆغان و حیزبی ئەکەپە ورووژاند و وای کرد داوای لێ بکەن ڕوونکردنەوە بدات، بەتایبەتی کە لە هەمان ئەو کاتانەدا ڕاپۆرتگەلێك بڵاوببوونەوە کە ئاماژەیان بە ڕۆڵی کۆمپانیاکە دەکرد لە ڕاهێنانی جەنگاوەرانی ڕێکخستنی داعش لە سەربازگەگەلێکی سەر بە کۆمپانیا (کیو بوست 2018. غانمي 2020)، و دواتریش ڕۆڵی کۆمپانیای سادات لە سەرخستنی نەخشەکانی ئەردۆغان لە جەنگی ناوخۆی لیبیا و دەستتێوەردانی لە کاروباری ئەو وڵاتدا دەرکەوت؛ ئۆپۆزیسیۆنی تورکیا بوو کە لێیان ئاشکرا کرد (المسعودي ٢٠٢٠). بۆیە سیاسیە ئۆپۆزیسیۆنەکانی تورکیا بەردەوام داوای چاودێریی گشتی و لێکۆڵینەوە و وردەکاریی دارایی و یاسایی لە کۆمپانیاکە دەکەن، بەتایبەتی کە ئەردۆغان کاری زۆری بۆ ئەوە کردووە کۆمپانیاکە و چالاکیەکانی و بەڕێوەبردن و داراییەکەی دوور بێت لە هەموو چاودێری و لێپرسینەوەیەکەوە (سمیر ٢٠٢٠). ئەندام پارلەمان لەسەر لیستی حیزبی گەلی کۆماری "جەهەپە"، (عەلی ریزا ئۆزتورک Ali Riza Ozturk)، هەر زوو ساڵی ٢٠١٢، لێپرسینەوەیەکی ڕەسمیی پێشکەشی حوکومەت کرد، سەربارەت بە کۆمپانیای سادات و تێوەگلانی لە ڕاهێنانی گرووپی تیرۆریستی وەکوو داعش لە سووریا، و وتی دەبێت حوکوومەت ڕوونکردنەوە بدات لەسەر ئەوەی لە کەمپەکانی ڕاهێنان لە پارێزگای خەتای ڕوودەدات، بەڵام حوکوومەت هیچ وەڵامێکی ڕوون و بڕواپێهێنی نەبوو، و چالاکیی ئەم کۆمپانیایە ملکەچی هیچ لێپرسینەوە و چاودێرییەک نەدەبوو (سمیر ٢٠٢٠).

هەڵوێستی ئیسرائیل

لە کانوونی دووەمی ساڵی ڕابردوودا، یەکێك لە فرماندارەکانی کۆمپانیا، پرۆفیسۆری تورك (جەمیل تێکێلی Cemil Tekeli)، بە هاوکاریکردن لەگەڵ (زاهیر جەبارین) "زاهر جبارين" سەرکردەی دیاری حەماس و لێپرسراوی کاروباری دارایی ئەو بزووتنەوەیە کە لە تورکیا دەژی، لە ڕێگەی ئەوانەوە یارمەتیی بزووتنەوەی حەماسی داوە لە کۆکردنەوە و سپیکردنەوەی پارەدا بۆیان، و یارمەتیی ئەندامانی حەماسی داوە بۆ دامەرزاندنی کاری بازرگانی لە ناوخۆی تورکیا و دابینکردنی ڤیزا و دۆکیومێنتی پێویست بۆ مانەوە و هاتوچوو و دەسکەوتنی زەویوزار و ماڵ و هۆکاری گواستنەوە. هاوڵاتییەکی عەرەبی فیلەستینیی تر بە ناوی (ضیرغام جەبارین) [لەگەڵ ئەوەی پێشوو برا نین، و ناوی "جبارين" لە فیلەستین ناوێکی باوە]، ئەمیش بەپێی زانیاریەکان سەدان هەزار یووڕۆی لە تورکیاوە بۆ حەماس گواستووەتەوە. کە ئەمە وای کرد دەسەڵاتی ئیسرائیلی لە فرۆکەخانەی بن گوریۆن لە ئیسرائیل جەمیل تێکێل دەستگیر بکەن.

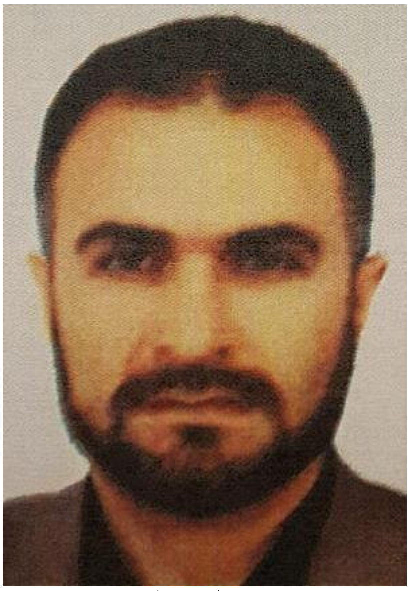
جەمیل تێکێلی

یەکتربینینی جەمیل تێکێلی و عەدنان تانریڤێردی، و پلەدارێکی سوعوودی، و مەلیهـ تانریڤێردی

و دواتر ضیرغام جەبارینیش دادگایی کرا و سزا درا بە زیندانی. بۆیە دەزگای ئاسایشی گشتیی ئیسرائیل (شاباک) تورکیای بە هاوکاریی حەماس لە لە کۆکردنەوە و سپیکردنەوەی پارەدا تۆمەتبار کرد، دوای ئەوە بەڵگەی دەستکەوت لەسەر ئەو پەیوەندیی حەماس بە دەسەڵاتدارانی تورکیاوە، و ڕایگەیاند کە تێکێلی لە پرسوجۆدا دانی بەوەدا ناوە کە پارە و پیتاک و چەک لە کۆمپانیای ساداتەوە وەرگرتووە بۆ حەماس.

ضیرغام جەبارین، و زاهیر جەبارین

هەروەها شاباک رایگەیاند کە یەکێک لە فرماندارەکانی سادات هاوکاری چەند لێپرسراوێکی گەورەی حەماس بووە، لە سەردانی پێشانگایەکی چەکوچۆڵدا ساڵی ٢٠١٥، و ئەو لێپرسراوانەی حەماس لەلای ئەو درکاندوویانە کە بەدوای درۆن یاخود فڕۆکەی بێفڕۆکەوانەوەن. ئەمانەش بەڕوونی ئەوەی لێ دەخوێنرێتەوە کە ئەدۆغان ئەجێندای ناوچەیی خۆی لە ڕێگەی کۆمپانیای ساداتەوە ڕاستەوخۆ دەخاتە گەڕ (Gross 2018. کیو بوست 2018).

نیگەرانیی یەکێتیی ئەوروپا
سادات و کارتی فشاری پەنابەران بە دەستی ئەردۆغانەوە

و هەموو زانیاریەکان ئەوە دووپات دەکەنەوە کە ئەردۆغان کۆمپانیای سادات بەکاردەهێنێت بۆ کۆنترۆڵکردنی جووڵەی پەنابەران لەنێوان خورهەڵاتی ناوەڕاست و ئەوروپا، بەتایبەتی ئەوانەی بەرەو فەرەنسا و ئاڵمانیا کۆچ دەکەن، کە ئەمە نیگەرانییەکی زۆری لای بەرپرسانی ئەوروپا بەرامبەر ئەم مەترسیەی تورکیا بۆ ئاییندەی ئەوروپا دەیخولقێنێت دروست کردووە (کیو بوست 2018).
ئەوەی قەیرانەکەی قووڵتر کردووەتەوە ئەمەیە کە ئەوروپا ئەو پەنابەرانەش وەردەگرێت کە ڕاهێنانیان لە کەمپە سەربازیەکانی (سادات)دا وەرگرتووە، کە ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت هەر ئێستە خانەی تیرۆریستی لەسەر خاکی یەکێتیی ئەوروپا هەن کە چاوەڕێی ئاگادارکردنەوە و داوای کەوتنەگەڕن بە فەرمانی ڕاستەوخۆی ئەو کۆمپانیایەی لەژێر کۆنترۆڵی ئەردۆغاندایە. و ئەردۆغان دەتوانێت ئەو پەنابەرە ڕاهێنراوانە بە جۆرێك بەکاربهێنێت کە یەکێتیی ئەوروپا ناچار بکات بەو جۆرە بکات کە ئەردۆغان خۆی دەیەوێت و لەگەڵ ئەجێندای ڕژێمەکەیدا دەگونجێت، بەبێ هیچ کۆتوبەند و پێداچوونەوەیەکی دەسەڵات و حوکومەتەکانی تر (کیو بوست 2018).
بۆیە سەرکردە و لێپرسراوەکانی یەکێتیی ئەوروپا چەند ڕێنمایی و ڕاسپاردەیەکیان خراوەتە بەر دەست بەوەی چاودێریی سەر سادات و هەڵسووڕاوەکانی توندوتۆڵ بکەنەوە، بە ئامانجی "سنووردانان بۆ ئەو هێز و توانایەکی بە دەستی هێناوە، پێش ئەوەی بتوانێت باڵەکانی خۆی بەرفراوان بکات وەکوو ئەوەی لە خۆرهەڵاتی ناوەڕاستدا کردی" (کیو بوست 2018).

ئەنجام

بۆ جێبەجێکردنی نەخشە فراوانخوازیەکەی، کە ئامانجی نەتەوەیی تورکی و پان-تورکی و زیندووکردنەوەی ڕابردووی ئیمپراتۆریتیی تورکیی عوسمانی و فراوانکردن و پاراستنی بەرژەوەندیی ئابووری و چەسپاندنی دەسەڵاتی ئیسلامی-سوننی-ئیخوانی لە پشتیەو هەیە، ئەردۆغان لە ساڵی ٢٠١١ەوە لە هەوڵی دابینکردنی

CHAWDER Enlightenment Center© | Research Department

ئامڕازی پێویست و بەرگ و دیمەنی یاسایی و لابردنی لەمپەری یاسایی بووە بۆ ئەو نەخشەیە، ئامڕازی سەرەکییش سوپایەکی نهێنی و ئەلتەرناتیڤە بۆ سوپای ڕەسمیی وڵات، کە بەدوور بێت لە هەموو لێپرسینەوە و چاودێرییەکی دەوڵەت، و لەژێر بەرگی ئاساییدا ئامانجەکانی بۆ بەدیبهێنیت و ڕۆڵی گرووپی میلیشیایی تێرۆریستی بۆ بگێڕێت بەبێ ئەوەی خۆی لێپرسراو بێت لێی، کە ئەمەش لە کۆمپانیایەکی ڕاوێژکاریی سەربازی و بەرگریدا بەرجەستە بوو کە یەکەم و تاکە کۆمپانیایەکی لەو جۆرەیە لە تورکیا ڕێگەی پێ درابێت، و ئەردۆغان توانیویەتی وەکوو باڵێکی سەربازیی نهێنی لەسەر ئاستی ناوخۆ و ئاستی نێودەوڵەتی سوودی لێ ببینێت، و گرووپە تێرۆریستەکانی سەر بە ئەجێنداکانییشی پێ بەهێز بکات.

سەرچاوەکان

1. Bekdil 2016:
Bekdil, Burak, Erdogan's Private Youth Army. (Gatestone Institute), 11/12/2016.
https://www.gatestoneinstitute.org/9539/erdogan-youth-army
2. Cumhuriyet 2020:
"Mehdi gelecek" diyen Saray Danışmanı Adnan Tanrıverdi istifa etti. (Cumhuriyet), 08/01/2020.
https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/mehdi-gelecek-diyen-saray-danismani-adnan-tanriverdi-istifa-etti-1713181
3. Gross 2018:
Gross, Judah Ari, Shin Bet accuses Turkey of allowing Hamas to raise, launder money. (The Times of Israel), 02/02/2018.
https://www.timesofisrael.com/arab-israeli-man-turkish-citizen-arrested-for-helping-to-fund-hamas/
4. Jacinto 2017:
Jacinto, Leela, Turkey’s Post-Coup Purge and Erdogan’s Private Army. (Foreign Policy), 13/07/2017.
https://foreignpolicy.com/2017/07/13/turkeys-post-coup-purge-and-erdogans-private-army-sadat-perincek-gulen/
5. MEMRI 2018:
Turkish Newspaper Close To President Erdogan Calls To Form Joint Islamic Army To Fight Israel. (MEMRI), 07/03/2018.
https://www.memri.org/reports/turkish-newspaper-close-president-erdogan-calls-form-joint-islamic-army-fight-israel
6. Rubin 2017:
Rubin, Michael, Has SADAT become Erdogan’s Revolutionary Guards. (American Enterprise Institute), 30/05/2017.
https://www.aei.org/foreign-and-defense-policy/middle-east/has-sadat-become-erdogans-revolutionary-guards/
7. SADAT
SADAT Uluslararası Savunma Danışmanlığı
https://www.sadat.com.tr/tr/
8. SADAT, Misyonumuz
SADAT Savunma, Misyonumuz
https://www.sadat.com.tr/tr/hakkimizda/misyonumuz.html
9. SADAT, Neden?
SADAT Savunma, Neden "SADAT Uluslararası Savunma Danışmanlık"?
https://www.sadat.com.tr/ar/about-us-aa/why-sadat-inc-international-defense-consulting-aa.html
10. Toker 2016:
Toker, Çiğdem, Erdoğan kendine muhafız alayı kuruyor. (Cumhuriyet), 17/08/2016.
https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/cigdem-toker/erdogan-kendine-muhafiz-alayi-kuruyor-586244
11. UndercoverInfo 2016:
Erdogan’s secret assassin squads, with links to ISIS, exposed by insider. (UndercoverInfo), 26/06/2016.

https://undercoverinfo.wordpress.com/2016/06/26/erdogans-secret-assassin-squads-with-links-to-isis-exposed-by-insider/

12.Yellinek 2018:
Yellinek, Roie, Erdogan's Private Militia SADAT. (Platform for Peace and Justice), 28/03/2018.
http://www.platformpj.org/erdogans-private-militia/

١٣. سمير ٢٠٢٠:
سمير، د. أيمن، ميليشيا سادات: الحرس الثورى لنظام أردوغان "تأسست 2012 وتضم إخوان تركيا". (بوابة الأهرام)، 24/٠١/٢٠٢٠.
http://gate.ahram.org.eg/News/2352910.aspx

١٤. غانمي 2020:
غانمي، منية، شركة سادات التركية.. الذراع العسكرية لأردوغان بليبيا. (العربية)، ٠٢/١/2020.
https://ara.tv/6b4yq

١٥. كيو بوست 2018:
لأول مرة: الكشف عن ميليشيا مسلحة يديرها أردوغان شخصيا. ذراع أردوغان الخفية إلى الشرق الأوسط وأوروبا. (كيو بوست)، ٠٤/٠٢/2018.
https://www.qposts.com/لأول-مرة-الكشف-عن-ميليشيا-مسلحة-يديرها/

١٦. المسعودي ٢٠٢٠:
المسعودي، هدى، من هي شركة سادات التركية المساعد الرسمي لتدخلّ أردوغان في ليبيا؟ (مونت كارلو الدولية)، 2020/02/03.
http://mc-d.co/1Rq7